

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

**Banku Spółdzielczego w Działdowie z/s w Lidzbarku
według stanu na 31.12.2019 roku**

Lidzbark, czerwiec 2020 r.

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy **Banku Spółdzielczego w Działdowie z/s w Lidzbarku.**

Bank Spółdzielczy zrzeszony jest z SGB – Bankiem S.A. w Poznaniu, zwanym dalej Bankiem Zrzeszającym.

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, mającego na celu zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank Spółdzielczy w Działdowie z siedzibą w Lidzbarku przy ulicy Nowy Rynek 18 jest samodzielną jednostką. Bank został wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy pod nr KRS 0000132733. Jednostce nadano numer statystyczny REGON: 00503617 oraz NIP : 571-00-05-162.

Bank jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1560), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1876), ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (tekst jednolity, Dz. U. z 2016 r. poz. 1826), innych ustaw oraz na podstawie Statutu Banku.

Bank działa na obszarze powiatu działdowskiego i żuromińskiego oraz na terenie powiatów: nowomiejskiego, iławskiego, ostródzkiego, nidzickiego, brodnickiego, rypińskiego, sierpeckiego, płońskiego, mławskiego. Swą działalność Bank prowadzi na rzecz osób fizycznych, osób prawnych, rolników oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB Bank S.A.	1 050 488,00 zł	Akcje	<i>nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
Spółdzielczy System Ochrony Instytucjonalnej SGB	1 000,00 zł	udział	<i>nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

1) Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

1. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka kredytowego** obejmują (*wskazane cele obejmują ryzyko wynikające z wszystkich aktywów Banku*):

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym do 3,0%;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności: weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 100% funduszy własnych Banku.
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym¹;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 75% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

3. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka koncentracji** obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

¹ Aktywa o charakterze bankowym stanowią aktywa, nie wynikające z działalności handlowej (zgodnie z definicją zawartą w art. 92 CRR).

4. Bank realizuje cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji poprzez:
  - 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
  - 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 300% uznanego kapitału;
  - 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

§ 1

5. Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem **kredytów zabezpieczonych hipotecznie** obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym do 3,0% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
  - 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 92% ich udziału w portfelu kredytowym.
6. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza poniższych poziomów;
  - 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
    - a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
    - b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
    - c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
    - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
    - e) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o 5 p.p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;
  - 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci hipoteki na nieruchomości, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 20 lat;
  - 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:

- a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
  - b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 15% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek.
7. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych** obejmują:
- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 1,0% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
  - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 3,5% ich udziału w portfelu kredytowym.
8. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 5 lat;
  - 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl²) nie przekracza:
    - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
    - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
    - c) wskaźniki wymienione w lit. a-c mogą ulec:
      - podwyższeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
      - obniżeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat, lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców, lub zdolność kredytowa klienta, który nie współpracował z Bankiem została oceniona na podstawie oświadczenia,
      - pozostają bez zmian – w pozostałych przypadkach.

2) Ryzyko operacyjne

1. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka operacyjnego** obejmują:
  - 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
  - 2) racjonalizację kosztów;

---

² Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
  - 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
  - 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:
- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
  - 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
  - 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
  - 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
  - 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
  - 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko płynności

1. Cele strategiczne w zakresie **ryzyka płynności** obejmują:
- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
  - 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
- 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
  - 2) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
  - 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
  - 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
  - 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
  - 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
  - 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;

- 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
  - 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
  - 10) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
  - 11) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
3. Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:
- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 75% pasywów ogółem;
  - 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
  - 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
  - 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
  - 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

4) **Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym**

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:
  - 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
  - 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
  - 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 25% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 15% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
  - 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 0,2% sumy bilansowej;
  - 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
    - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),

- b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) dążenie do osiągnięcia minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie min. 13,5%;
- 4) dążenie do osiągnięcia wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie min. 11,5%;
- 5) dążenie do osiągnięcia minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10,0%;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 80%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 10,0%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 95% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5); *(z pominięciem Banku Zrzeszającego, który otrzymał zgodę KNF na nie pomniejszane przez Bank Spółdzielczy fundusze własne o takie zaangażowania)*
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- 13) utrzymanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

6) Ryzyko braku zgodności

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:
  - 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
  - 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
  - 3) dążenie i dbałość o:
    - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
    - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,

- c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
  - 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
  - 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
  - 4) systematyczne podnoszenie kompetencji stanowiska ds. zgodności.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
  - a) zarządzanie ryzykiem przez Stanowisko ds. Ryzyk i Analiz, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowaniem, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
  - b) działalność Stanowiska ds. zgodności,
  - c) działalność Stanowiska ds. monitoringi, restrukturyzacji i windykacji.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska stwarzające ryzyko:
  - a) dział finansowo-księgowy zarządzający „wolnymi środkami”,
  - b) dział kredytowy,
  - c) dział depozytowy,
  - d) zespół analityków kredytowych,
  - e) dział księgowo-rozliczeniowo-depozytowy na oddziałach
  - f) stanowiska kasowe;
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Stanowisko ds. Ryzyk i Analiz,
  - b) Stanowiska ds. monitoringi, restrukturyzacji i windykacji,
  - c) Stanowiska ds. zgodności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny,
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku;
- b) dla portfela kredytowego:
  - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
  - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
  - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
  - analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
  - analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
  - ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
  - przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

Limity wynikające z ustawy Prawo bankowe, z uwzględnieniem zapisów Rozporządzenia UE

Lp.	Rodzaj limitu	Udział w uznanym kapitale Banku
-----	---------------	---------------------------------

1	Ekspozycja wobec jednego kredytobiorcy (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego), w tym podmiotu niefinansowego powiązanego z bankiem lub inną instytucją kredytową lub grupy powiązanej kapitałowo lub organizacyjnie,	25% dla ekspozycji udzielonych do 31.12.2016 r.
2	Ekspozycja wobec jednego kredytobiorcy (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego), w tym podmiotu niefinansowego powiązanego z bankiem lub inną instytucją kredytową lub grupy powiązanej kapitałowo lub organizacyjnie,	do 19% dla ekspozycji kredytowych udzielonych od 01.01.2017 r.
3	Suma kredytów i innych zobowiązań udzielonych na podst.art.79 Prawa bankowego	25%
4	Suma kredytów i zobowiązań wobec kredytobiorców w stosunku do których zaangażowanie przekracza 10% uznanych łącznych kapitałów (dużych ekspozycji)	300%
5	Ekspozycja wobec jednej jednostki samorządu terytorialnego – 20% zaangażowania wobec jst powstałego po 29 czerwca 2012 r. nie może przekroczyć	25%

Limity branży

Symbol branży	Nazwa branży (przykłady)	% uznanego kapitału
A	Rolnictwo	950
B	Budownictwo	35
C	Handel Hurtowy i detaliczny	50
D	Transport	30

Limit zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonych przez tego samego dostawcę zabezpieczenia.

Symbol	Nazwa zabezpieczenia	% uznanego kapitału
HN	Hipoteka na nieruchomości	1100
ZR	Zastaw rejestrowy	10
PR	Przewłaszczenie	15
PO	Poręczenie	10
IN	Inne	300

Limity jako procent uznanych łącznych kapitałów Banku

L.p.	Rodzaj limitu	% uznanego kapitału
1	Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, zgodnie z Rekomendacją "S"	1100
2	Kredyty mieszkaniowe	170
3	Pożyczki hipoteczne	60
4	Detaliczne ekspozycje kredytowe (Rekomendacja T)	30

Limity w ramach detalicznych ekspozycji kredytowych

L.p.	Rodzaj limitu	% uznanych kapitałów
1	Kredyt ROR	13
2	Kredyty gotówkowe	20

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Minimalna wartość progowa dla gromadzonych rejestrowanych incydentów	10 zł

Bank wyznaczył również niżej wskazane KRI i określił dla nich stosowne limity, które dzielą się na poziom akceptowany, ostrzegawczy i krytyczny.:

- 1) niezgodności kasowe,
- 1) niepoprawnie zrealizowane transakcje w Banku,
- 2) awaryjności sprzętu komputerowego (czas przestoju),
- 3) przestój bankomatu z powodu awarii bankomatu,
- 4) przestój bankomatu z przyczyn organizacyjnych,
- 5) awaryjność łączy: z oddziałami, bankomatu, z SGB, z internetem,
- 6) przerwa w dostawie energii elektrycznej,
- 7) awaryjność systemu Defbank (niedostępność systemu przez oddziały),
- 8) niedostępność bankowości internetowej (CUI),
- 9) fluktuacja kadry kierowniczej,
- 10) niepoprawnie zrealizowanie transakcje Western Union,
- 11) włamania do systemu bankowego,
- 12) próba włamań do systemu,
- 13) awaryjność pozostałych systemów informatycznych, oprogramowania,
- 14) spory sądowe z pracownikami i klientami.

3) Ryzyko płynności

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności dziennej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
  - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
  - analizę wskaźników płynnościowych,
  - ocenę poziomu aktywów płynnych,
  - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
1. Wskaźnik LCR	≥ 100%
2. Wskaźnik NSFR	≥ 111%
3. Wskaźnik dźwigni	≥ 3,33%
4. Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	Max 20%
5. Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Max 20%
6. Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 105%
7. Aktywa nieobciążone powiększone o zobowiązania pozabilansowe otrzymane / pasywa niestabilne	Min 100%
8. Pasywa stabilne + fundusze własne / kredyty + majątek trwały	Min 100%
9. Wskaźnika globalnej luki płynności (rozumianego jako iloraz skumulowanych aktywów dla wszystkich przedziałów czasowych do skumulowanych pasywów dla wszystkich przedziałów czasowych)	Min 1
10. Limity urealnionej luki niedopasowania:	
a) do 1 miesiąca	Min 1,00
b) do 3 miesięcy	Min 0,90
c) do 6 miesięcy	Min 0,90
d) do 12 miesięcy	Min 0,80
e) powyżej 1 roku	Max 1,20
f) powyżej 2 lat	Max 1,20
g) powyżej 5 lat	Max 1,10
h) powyżej 10 lat	Max 1,10
i) powyżej 20 lat	Max 1,00

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
  - Lukę stopy procentowej,
  - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - analizę wskaźników,
  - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

Lp.	LIMITY OGRANICZAJĄCE POZIOM RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ (przy założeniu zmiany stóp procentowych)	Limit
1	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	25,0%
2	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	15,0%
3	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania bazowego	40,0%
3	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka krzywej dochodowości	x
4	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka opcji klienta	x
DODATKOWE LIMITY NIEWYMAGANE (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b. w odniesieniu do funduszy własnych)		
1	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	25,0%
2	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie	25,0%
3	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (zmana +/-200 pb.)	2,7%
4	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (testy od I do VI)	15,0%

5) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,

- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych (Max)</i>
1. Ryzyko kredytowe	49,0%
2. Ryzyko operacyjne	8,5%
3. Ryzyko kredytowe, koncentracji	5,0%
4. Ryzyko płynności	1,5%
5. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	15,5%
6. Ryzyko kapitałowe	0,5%
Razem	80,0%

6) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych (Max)</i>
1. Ryzyko kredytowe	46,0%
2. Ryzyko operacyjne	7,66%
3. Ryzyko kredytowe i koncentracji	7,95%
4. Ryzyko płynności	0,0%
5. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	10,4%
6. Ryzyko kapitałowe	0,0%
Razem	72,01%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Członek Zarządu 1	Brak	Brak
Członek Zarządu 2	Brak	Brak
Członek Zarządu 3	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 1	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 2	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 3	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 4	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 5	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 6	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 7	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 8	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 9	Brak	Brak
Członek Rady Nadzorczej 10	Brak	Brak

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Zarząd

Bank uwzględniając przepisy art. 30 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego oraz *Wytycznych* Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2012/06 z 22 listopada 2012 r.) w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje oraz Statutu Banku, dokonuje oceny kwalifikacji członków Zarządu a także Zarządu, działającego jako organ kolegialny.

Ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego członka Zarządu z osobna w celu ustalenia czy osoba posiada kwalifikacje niezbędne do zarządzania tj. wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionej funkcji i powierzonych obowiązków, oraz daje rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

Ocena indywidualna dokonywana jest jako ocena uprzednia - przy wyborze do Zarządu oraz jako ocena następcza przez Radę Nadzorczą a następnie przez Zebranie Przedstawicieli - w trakcie pełnienia funkcji przez członka Zarządu.

Ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu osobowego Zarządu Banku jako organ kolegialny, w celu stwierdzenia, iż posiada on odpowiednie doświadczenie praktyczne do zarządzania Bankiem.

Rada Nadzorcza

Ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego członka Rady Nadzorczej z osobna. Ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu osobowego Rady Nadzorczej.

Celem oceny jest stwierdzenie czy członkowie Rady Nadzorczej są w stanie w sposób

konstruktywny kwestionować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Ocena kolegialna Rady Nadzorczej, działającej jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań członków Rady Nadzorczej.

Ocena indywidualna i kolegialna Rady Nadzorczej jest dokonywana przez Zebranie Przedstawicieli.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W związku ze zmianą Regulaminu Organizacyjnego wraz ze Strukturą organizacyjną na podstawie Uchwały Nr 18/2018 z dnia 16.10.2018 r. Rady Nadzorczej Banku ze struktury organizacyjnej został usunięty Komitet Kredytowy.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Co do zasady raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

	<i>31.12.2019</i>
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	13 254 704,47
Kapitał Tier 1	13 254 704,47
Kapitał podstawowy Tier 1	13 254 704,47
Fundusz udziałowy (100%) - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	449 100,00
w tym zaliczany do kapitału podstawowego (Korekty okresu przejściowego wg COREP)	441 500,00
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	12 852 533,54

Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	182 737,67
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	200 000,00
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-111 841,00
Inne korekty, rezerwy, które nie mają odzwierciedlenia w zatwierdzonym wyniku finansowym (-)	-310 225,74
Kapitał dodatkowy Tier 1	0,00
Kapitał Tier 2	0,00
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	88 924 996,97
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe - kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP [CNXX004_CDRT003]	76 229 572,97
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT022]	12 695 424,00
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,91
Współczynnik kapitału Tier I	14,91
Całkowity współczynnik kapitałowy	14,91

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
  - a) wpłacony fundusz udziałowy,
Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku.
Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF. Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF. Jednostkowa wartość nominalna udziału wynosi 100 złotych.
  - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego,
  - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody KNF,
  - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
    - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
    - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”, (*Bank ujmuje 100% zysków oraz 100% strat*)
  - e) kapitał rezerwowy,
  - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
  - a) wartości niematerialne i prawne wycenione wg wartości bilansowej;
  - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku, (*są to wzajemne udziały w bankach spółdzielczych*)
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,

- d) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji
- e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
- f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
- g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Bank na 31.12.2019 r. nie posiadał instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II.

Do kapitału Tier II zalicza się:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- 2) pożyczki podporządkowane;
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem; (jeśli Bank tworzy zgodnie z regulaminem.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;

- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na minimalnym poziomie 80 % . Na datę informacji relacja wynosiła 71,87%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji:	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem:	Wymóg kapitałowy:
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	10 448 337	-	-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 035 753	607 151	48 572
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	63 245	12 649	1 012
Ekspozycje wobec instytucji	100 068 214	48 714	3 897
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 596 969	2 596 969	207 758
Ekspozycje detaliczne	114 916 408	67 526 710	5 402 137
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	130 177	45 562	3 645
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	1 348 825	1 348 825	107 906
Ekspozycje kapitałowe	1 051 488	1 051 488	84 119
Inne pozycje	5 141 896	2 991 506	239 320
RAZEM:	238 801 312	76 229 574	6 098 366

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	6 098 366
• operacyjne	1 015 634
RAZEM	7 114 000

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, których termin płatności już upłynął.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

2. Klasy ekspozycji kredytowych, w tym klasy istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

<i>Klasa ekspozycji</i>	<i>wartość tys. zł (suma bilansowa netto)</i>	<i>Czy klasa jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 035,753	nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 945,883	nie
ekspozycje detaliczne	114 916,408	tak
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	130 ,177	nie
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 348,824	tak

przy czym przyjmuje, że klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych oraz ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

2. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Branża gospodarki:	wartość bilansowa na 31.12.2019 r.:	udział na 31.12.2019 r.:
1	2	3
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	49.999.987,05	22,94%
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	18.960.331,97	8,70%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	6 935.514,67	3,18%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	4.539.509,44	2,08%
BUDOWNICTWO	3.560.686,65	1,63%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	3.240.257,29	1,49%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	3.182.708,11	1,46%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	2 564. 266,42	1,18%
DOSTAWA WODY	1 429. 614,81	0,66%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	1 162. 477,56	0,53%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	961. 568,01	0,44%
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	544. 081,11	0,25%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	420. 583,62	0,19%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	367. 264,52	0,17%
EDUKACJA	172. 757,45	0,08%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	97. 520,07	0,04%

INFORMACJA I KOMUNIKACJA	46. 294,53	0,02%
POZOSTALE BRANŻE	682,38	0,00%
BRANŻA NIEOKREŚLONA	530. 153,71	0,24%
OSOBY FIZYCZNE*:	118 672. 804,44	54,46%
ODSETKI*	531.758,06	0,24%
RAZEM:	217 920. 821,87	100,00%

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

Geograficzne segmenty rynku:

Gmina:	wartość bilansowa na 31.12.2019r.:	udział na 31.12.2019 r.:
1	2	3
Gmina Lidzbark	88 900 168,85	40,79%
Gmina Działdowo	80 851 443,86	37,10%
Gmina Rybno	32 107 636,95	14,73%
Gmina Lubowidz	15 529 814,15	7,13%
Odsetki*	531 758,06	0,24%
RAZEM:	217 920 821,87	100,00%

Istotny region geograficzny stanowi region stanowiący przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych.

3. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Ekspozycje kredytowe wartość nominalna</i>	
<i>Termin zapadalności</i>	wartość tys. zł
do 1 miesiąca	2 031,60
1-3 miesięcy	4 831,13
3-6 miesięcy	7 892,00
6-12 miesięcy	10 319,16
1 rok- 3 lat	27 386,79
3 lat - 5 lat	19 564,11
5 lat - 10 lat	34 249,56
10 lat -20 lat	12 688,21
powyżej 20 lat	0,00

przy czym dla istotnych klas ekspozycji podział na terminy zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Ekspozycje detaliczne wartość nominalna</i>	
<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	221,54
1-3 miesięcy	394,58
3-6 miesięcy	629,00
6-12 miesięcy	1 084,94
1 rok- 3 lat	3 753,38
3 lat - 5 lat	3 141,86
5 lat - 10 lat	6 297,34
10 lat -20 lat	6 322,35
powyżej 20 lat	0,00

<i>Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	
<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	93,73
1-3 miesięcy	36,69
3-6 miesięcy	176,59
6-12 miesięcy	163,67
1 rok- 3 lat	693,17
3 lat - 5 lat	519,80
5 lat - 10 lat	582,72
10 lat -20 lat	106,06
powyżej 20 lat	0,00

4. Struktura ekspozycji

Podział ekspozycji kredytowych przedstawia się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Wartość nominalna kredytów w tys. zł</i>
Kredyty w sytuacji normalnej	116 053,78
Kredyty pod obserwacją	536,35
Razem	116 590,13
Kredyty poniżej standardu	1 576,72
Kredyty wątpliwe	231,07
Kredyty stracone	564,64
Razem kredyty zagrożone	2 372,43
Ogółem kredyty	118 962,56

Największą wartość w kredytach zagrożonych stanowią kredyty dla rolników, które stanowią wartość 1 607,14 tys. złotych.

5. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	743 161,42	870 206,82	5 389,02	563 131,38	1 044 847,84	1 044 847,84
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	21 629,97	245 886,60	-	166 420,28	101 096,29	101 096,29
	- poniżej standardu	21 029,55	543 887,35	-	252 030,66	312 886,24	312 886,24
	- wątpliwe	51 594,71	80 375,36	-	62 482,55	69 487,52	69 487,52
	- stracone	648 907,19	57,51	5 389,02	82 197,89	561 377,79	561 377,79
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	-	-	-	-	-	-
	RAZEM:	743 161,42	870 206,82	5 389,02	563 131,38	1 044 847,84	1 044 847,84

6. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzacyjnych

	Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych) w zł				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
			W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	w tym ekspozycje dotknięte utratą wartości				
1 Kredyty i zaliczki	-							
2 Banki centralne	-							
3 Instytucje rządowe	-							
4 Instytucje kredytowe	-							
5 Inne instytucje finansowe	-							
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	-							
7 Gospodarstwa domowe	-	-	831 309,00	-	-	831 309,00	1 483 890,00	-
8 Dłużne papiery wartościowe	-							
9 Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	-							
10 Łącznie	0	0	831 309,00	0	0	831 309,00	1 483 890,00	0

7. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale wg dni przeterminowania

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna									
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane						
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych lub przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	Kredyty i zaliczki									
2	Banki centralne									
3	Instytucje rządowe									
4	Instytucje kredytowe									
5	Inne instytucje finansowe									
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 209 538,00								
7	W tym MŚP	2 209 539,00								
8	Gospodarstwa domowe	109 530 146,00	704 783,00	288 399,00	1 436 570,00	0,00	5 985,00	831 309,00		2 273 864,00
9	Dłużne papiery wartościowe									
10	Banki centralne									
11	Instytucje rządowe									
12	Instytucje kredytowe									
13	Inne instytucje finansowe									
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00								
15	Ekspozycje pozabilansowe									
16	Banki centralne									
17	Instytucje rządowe									
18	Instytucje kredytowe									
19	Inne instytucje finansowe									
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe									
21	Gospodarstwa domowe									
22	łącznie	111 739 685,00	704 783,00	288 399,00	1 436 570,00	0,00	5 985,00	831 309,00		2 273 864,00

8. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie		
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	
		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3				
1	Kredyty i zaliczki															
2	Banki centralne															
3	Institucje rządowe															
4	Institucje kredytowe															
5	Inne instytucje finansowe															
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 209 538,00		0												
7	W tym MSP	2 209 539,00		0												
8	Gospodarstwa domowe	110 234 929,00		2 562 263,00			417 127,00			917 461,00						316 839,00
9	Dłużne papiery wartościowe															
10	Banki centralne															
11	Institucje rządowe															
12	Institucje kredytowe															
13	Inne instytucje finansowe															
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
15	Ekspozycje pozabilansowe															
16	Banki centralne															
17	Institucje rządowe															
18	Institucje kredytowe															
19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21	Gospodarstwa domowe															
22	Łącznie	112 444 468,00		2 562 263,00			417 127,00			917 461,00						316 839,00

9. Techniki ograniczenia ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto dla których Bank stosuje pomniejszenie naliczania rezerw celowych tys. zł)</i>
Hipoteka na nieruchomości	231,574

3. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1015,6 tys. zł.

W 2019 roku nie wystąpiły straty wynikających z ryzyka operacyjnego.

4. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe:

a) aktywa finansowe utrzymane do terminu zapadalności

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.:
1.	Bony pieniężne	9 499 207,45
2.	Obligacje skarbowe	0,00
3.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	0,00
4.	Obligacje instytucji samorządowych	0,00
5.	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego	0,00
6.	Hipoteczne listy zastawne	0,00
7.	Bankowe Papiery Wartościowe	0,00
	RAZEM:	9 499 207,45

Kwota zrealizowanego zysku dotyczących papierów wartościowych wynosi 106 610,81 złotych.

b) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.:
1.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AD	244 600,00
2.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AF	236 500,00
3.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AH	100 000,00
4.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AI	90 000,00
5.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AJ	32 000,00
6.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AK	50 000,00
7.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AL	138 900,00
8.	Akcje SGB Bank S.A. Serii AM	90 000,00
8.	Różnica między ceną nominalną a emisyjną	68 488,00
9.	Udział w Spółdzielczym Systemie Ochrony Instytucjonalnej SGB	1 000,00
	RAZEM:	1 051 488,00

W 2019 r. bank nie otrzymał dywidendy od akcji.

5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 5,55% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 2443 tys. zł.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 18,0% tj. 2441,687 tys. zł.

6. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, określa zasady ustalania i wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Zgodnie z Rozporządzeniem delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku, rozumie się wyłącznie członków Zarządu, związanych z Bankiem umową o pracę, ponieważ:

- 1) Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz funkcjonującej w Banku struktury organizacyjnej;
- 2) Bank działa na obszarze powiatu działdowskiego, w którym znajduje się siedziba oraz na obszarze powiatu żuromińskiego, w którym w dniu wejścia w życie ustawy Bank prowadził placówki bankowe, zgodnie ze Statutem;
- 3) decyzje w zakresie inwestycji w instrumenty finansowe i kapitałowe oraz decyzje kredytowe powyżej 10 tys. złotych są podejmowane tylko przez Zarząd;
- 4) tylko Zarząd ustala limity ograniczające narażenie Banku na ryzyko oraz decyduje
- 5) o profilu podejmowanego ryzyka;
- 6) oprocentowanie depozytów jest ustalane uchwałą Zarządu Banku; możliwość indywidualnego podwyższania oprocentowania (stopa negocjowana) należy do kompetencji
- 7) dwóch Członków Zarządu lub jednego Członka Zarządu i jednego pełnomocnika.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- 1) **składniki stałe** – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, a także dodatki za staż pracy, nagrody jubileuszowe, jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub Zakładowego Regulaminu Wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Działdowie z/s w Lidzbarku, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom;
- 2) **składniki zmienne** – premie roczną.

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Stale składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.

Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200%, oraz po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- 1) wynik finansowy netto Banku na poziomie co najmniej 100% planowanego za dany rok wyniku finansowego netto;
- 2) kapitały własne nie niższe niż 12,5 mln złotych,

na co wymagana jest zgoda Zebrania Przedstawicieli podjęta większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, a w przypadku braku quorum wymagana jest uchwała podjęta większością 3/4 głosów.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa, niż 5% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie.

Zasady oceny efektów pracy Członków Zarządu

1. Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.
2. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.
3. Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do końca 30 czerwca roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.
4. Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.
5. Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:
  - 1) zysku netto;
  - 2) wskaźnika należności zagrożonych;
  - 3) łączny współczynnik kapitałowy;
  - 4) wskaźnika płynności LCR.
6. Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:
  - 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
  - 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
  - 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
  - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrole Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.

W 2019 roku Zarząd zrezygnował z premii rocznej.

Informacja na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze wypłaconych w 2019 r.

Stanowisko kierownicze	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne (zł)			Stosunek stałych składników do składników zmiennych
			Pieniężne wynagrodzenie zmienne (gotówka)	Wynagrodzenie wypłacone bez odroczenia (gotówka)	Wynagrodzenie z odroczoną wypłatą (gotówka)	
Członkowie Zarządu	3	496 493 zł	-	-	-	-

7. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - Dział Finansowo-Księgowy odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
  - Oddziały i Centrala Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów,
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Stanowisko ds. Ryzyk i Analiz odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 75% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego zgodnie z § 11 ust. 3,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,

- 2) wyznaczenie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
  - 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
  - 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
  - 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
  - 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.
- Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Limity wskaźników ryzyka płynności obowiązujące Bank:

obszar krytyczny	wskaźnik	wartość wskaźnika			
		określona w Planie IPS wartość ostrzegawcza	krytyczna	Przyjęta przez bank	Wykonanie
płynność	LCR	Min 100%	Min 80%	Min 100%	185,52%
	NSFR	Min 111%	Min 100%	Min 111%	167,81%
	dźwignia finansowa	Min 3,3%	Min 3%	Min 3%	5,76%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR:

Nazwa wielkości	31.12.2019 r.
Zabezpieczenie przed utratą płynności	12 803,009 tys. zł
Wpływy środków pieniężnych netto	6 901,236 tys. zł
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	185,52

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

Przedział płynności	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Luka bilansowa prosta	-65 758	14 184	-12 709
Luka prosta (z pozabilansem)	-67 154	15 222	-14 017
Luka skumulowana(z pozabilansem)	59 423	88 546	95 557

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

Rodzaj	Kwota tys. zł	Warunki dostępu
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57 420	w sytuacji awaryjnej

lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	148 343	w sytuacji awaryjnej
---	---------	----------------------

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczenia poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
  - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

8. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

2. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota zł</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	233 626 305
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	0
7	Inne korekty (pozycje aktywów pomniejszające fundusze własne)	111 841
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	235 266 240

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

3. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	234 824 740
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	441 500
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	235 266 240
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	5 175 006
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	0
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	5 175 006
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	13 254 704
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	235 266 240
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	5,63%

4. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	233 626 305,00
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	233 626 305,00
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	10 448 337,00
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	3 035 753,00
	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	63 245,00
EU-7	Instytucje	100 063 214,00
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	130 177,00
EU-9	Ekspozycje detaliczne	109 746 742,00
EU-10	Przedsiębiorstwa	2 596 969,00
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 348 824,00
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	6 193 044,00

5. Informacje jakościowe

<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
--	--

9. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) komórka do spraw zgodności,
  - 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej/ ds. testowania pionowego.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
  2. Druga linia obrony:
    - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
    - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
    - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
    - 4) matrycę funkcji kontroli,
    - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
    - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
  3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko do spraw zgodności.

10. Aktywa obciążone/nieobciążone

Lp	Wyszczególnienie	31.12.2019 r.
		wartość bilansowa (w tys. zł)
1	Aktywa nieobciążone	105 305
	środki w kasie ponad pogotowie kasowe	0
	środki na rb w BZ (jeżeli nie ma autom. o/n)	0
	lokata "automatyczny" overnight	372
	bony pieniężne	9 500
	obligacje stało kuponowe w portfelu "do terminu zapadalności"	0
	do 7 dni	0
	od 7 dni do 30 dni	0
	powyżej 30 dni	0
	obligacje stało kuponowe w portfelu "dostępne do sprzedaży"	0
	obligacje zmienno kuponowe w portfelu "do terminu zapadalności"	0
	do 7 dni	0
	od 7 dni do 30 dni	0
	powyżej 30 dni	0
	obligacje zmienno kuponowe w portfelu "dostępne do sprzedaży"	0
	lokaty w Banku Zrzeszającym	86 400
	do 7 dni	9 400
od 7 dni do 30 dni	46 200	
powyżej 30 dni	30 800	
środki na rachunku Minimum Depozytowego	9 033	
inne	0	
	Aktywa nieobciążone	103 765
2	Aktywa obciążone	0
	lokaty w Banku Zrzeszającym zablokowane	0
	obligacje stało kuponowe zablokowane	0
	obligacje zmienno kuponowe zablokowane	0
	inne	0
3	Inne dodatkowe źródła finansowania	223 669
	otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w BZ	0
	otwarte niewykorzystane limity kredytu rewolwingowego w BZ	0
	pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552
	lokata płynnościowa złożona przez BZ ze środków Minimum Depozytowego	161 117
	kredyt refinansowy z NBP	0
	jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	0
	certyfikaty inwestycyjne (oprócz FIZAN restrukturyzacyjnego)	0

	sprzedaż wierzytelności do	0
	sprzedaż innych składników majątku	0
	możliwe do pozyskania kredyty z BZ	0
	inne	0
RAZEM		328 974

Bank na 31.12.2019 r. nie posiadał składników aktywów jako obciążonych, ponieważ żaden składnik aktywów nie został zastawiony lub podlegał jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji.

Informacja o przedsiębiorcach uzyskujących dostęp do tajemnicy bankowej.

Zgodnie z przepisem art. 111 lit. b ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. Prawo bankowe, Bank Spółdzielczy w Działdowie z/s w Lidzbarku informuje, iż przedsiębiorcą krajowym, o którym mowa w art. 6 lit. a ust. 1 i 7, wykonującym na rzecz Banku czynności, o których mowa w tych przepisach, uzyskującym dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową jest: Asseco Poland S.A. 35-322 Rzeszów ul. Olchowa 14, wpisanych do rejestru KRS 0000033391, Sąd Rejonowy w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, posiadającym nr NIP 522-000-37-82 i nr REGON 010334578.

Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka

Na przestrzeni 2019 roku nie odnotowano uwag uczestników rynku, ani też innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji, w celu oceny działalności Banku w obszarze: metod szacowania kapitału, technik i metod stosowanych przez Bank w celu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka.

Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Działdowie z/s w Lidzbarku niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Działdowie z/s w Lidzbarku:

1. Prezes Zarządu - Jarosław Gawenda
2. Zastępca Prezesa Zarządu ds. Handlowych - Mariusz Drzewiński
3. Zastępca Prezesa Zarządu – Gabriela Sikora